

Sikkim Public Service Commission

**Main Written Examination for the Post of Assistant Professor for Sikkim
Institute of Higher Nyingma Studies under Education Department**

PAPER II

BUDDHIST ASTROLOGY

Time allowed: 3.00

Maximum Marks: 200

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Read the instructions carefully before answering the questions: -

- 1. IMMEDIATELY AFTER THE COMMENCEMENT OF THE EXAMINATION, YOU SHOULD CHECK THAT THIS BOOKLET DOES NOT HAVE ANY UNPRINTED, TORN OR MISSING PAGES OR ITEMS. IF SO, GET IT REPLACED BY A COMPLETE TEST BOOKLET.**
- 2. Please note that it is the candidate's responsibility to fill in the Roll Number carefully without any omission or discrepancy at the appropriate places in the ANSWER SHEET. Any omission/discrepancy will render the Answer Sheet liable for rejection.**
- 3. Do not write anything else on the Answer Sheet except the required information.**
- 4. This Paper is divided into Part I, Part II and Part III. All the parts are compulsory.**
- 5. The total marks for this paper is 200.**
- 6. After you have completed filling in all your responses on the Answer Sheet and the examination has concluded, you should hand over the Answer Sheet to the Invigilator only. You are permitted to take with you the Test Booklet.**

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

SUBJECT:

BUDDHIST ASTROLOGY (ཕྱི་མཁའ་ལྷན་པོ།)

Time: 3 hours

200 Marks

PART I BUDDHIST ASTROLOGY (ཕྱི་མཁའ་ལྷན་པོ།)

100 Marks

༡༽ གཤམ་གསལ་བྱི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། བྱི་བ་རེར་ ༡༠ རེ་ཡོད། 5x10= 50 Marks

- ༡ རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན། ས་ཁྱི་གནམ་ལོ། ས་ག་རྩ་བའི་ཉ། བྱི་རྫོ་ལྷག་ཚོད་བྱེད་དང་བཞིའི་ཚོག་ལོ་ལམས་གང་འཁལ་སྐྱོར་ད།
- ༢ འབྱུང་ཕྱི་མཁའ་ལྷན་པོ་སྤྱི་བའ་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་བ་དབྱུ། གཟའ་བརྒྱད། ལོ་རྟགས་བཅུ་བཅས་སྤྱི་བའ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
- ༣ ཞི་དལ་དྲག་རྒྱུ་ཞེས་པ་དེའི་གོ་དོན་གང་ཡིན་ནམ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་བོད་ཀྱི་ཕྱི་མཁའ་རིག་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་གོ་བའི་ལམ་ནས་ཁོ་ལ་དེ་ཅིག་
- ༤ རྩ་རྒྱུ་དང་ཉེ་རྒྱུ་གཉིས་པོ་ཕྱི་མཁའ་རིག་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་སྤྱད་སྤྱོད་ཞིག་གིས།
- ༥ དབྱུངས་འཆར་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་མའི་ཕྱི་མཁའ་རིག་མི་ཤེས་མཁན་གསར་སྐྱེས་པ་ལོ་ ༢༡ བསྟན་འཛིན་དོན་ཅེ་དང་། ལྷན་མེད་ལོ་ ༣༠ སྐོལ་མ་མཚོ་ལོ་གཉིས་ལ་སྐྱོར་ད།
- ༦ བན་ཚུན་ཚེན་པོའི་འཁོར་ལོ་དེ་རྒྱ་གར་དབྱུས་སྤྱི་བའ་ཉེ་ལོ་འདྲིའི་བདེ་སྤྱི་ག་ལྷན་སྐྱོན་གྱིས།
- ༧ དབྱུངས་འཆར་ཤེས་མེད་ཆར་ཕྱི་མཁའ་རིག་མི་ཤེས་མཁན་ལོད། དེ་དག་ལས་ཁྱེད་ཀྱིས་འཕྲད་བཞིག་ལ་དཔེ་བྱས་ཉེ་འདྲི་ལོའི་ཆར་ཕྱི་མཁའ་རིག་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ས་དེ་སྤྱིར་དཔེ་བྱས་ཉེ་སྐྱོར་ད།

༢༽ གཤམ་གསལ་བྱི་བ་ལྔ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་གྱིས། བྱི་བ་རེར་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

- ༡ རྩ་བའི་འགྲེལ་གསལ་ཤིང་སྐྱོན་ལ་གོ་ལའི་རྩ་བའི་གཞག་མི་འདྲ་བ་ཅི་ཅམ་བྱུང་ཡོད། གོ་ལ་རེ་རེའི་མིང་དང་། མཚན་པ་པོ། གོ་ལའི་བྱུང་ཚོས་སྤྱི་བའ་ལྷན་པོ་གང་ཡོད་གྱིས།
- ༢ ཉེ་མའི་འགྲོས་ཚད་དེང་གི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན། ཁྱེད་ལ་ཉེ་མའི་འགྲོས་ཚད་གསར་བཞིག་གིས་སྤྱི་བའ་ཤིག་ཞེས་བཀའ་བསྐོས་ཚེ། རི་རྩུ་སྤྱི་བའ་དགོས་པའ། དེའི་སྐོར་འགྲེལ་བཤད་གྱིས།
- ༣ དབྱུངས་འཆར་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་སྐབས། མི་པམ་གྱིས་དཔེ་གང་ལ་བཞག་གནང་ཡོད། དེ་བཞིན་དཔེ་དེ་ཚོར་གྱི་ཡིད་ལ་འཕྲད་མིན་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་ཉེ་གྱིས།

- ༤ འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་དཀར་ནག་འདེམ་མ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་བདེ་སྤྱད་གི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་འགྲེལ་རྒྱུ་དེར་བྱེད་ཀྱིས་མཐའ་དཔྱོད་ཅིག་བྲིས།
- ༥ དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་ཅིས་གཞི་བཟུང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་ཆེན་ཁག་གི་ལོ་ཚིགས་རྣམས་ཆོས་དང་། གནས་བརྟན་སྡེ་བ། དེ་བཞིན་ཉེ་སྟོན་ལོ་ངོ་འགའི་སྟོན་དུ་ལུསྲིའི་གནས་སུ་གནང་ཇུས་རྟོག་ཞིབ་བས་བསྐྱབས་བའི་སྟོན་བའི་འདས་ལོ་ལོ་ཚིགས་རྣམས་ལ་མཐའ་དཔྱོད་བྲིས།

གཤམ་གསལ་བྲི་བ་རྣམས་ལ་ལན་བྲིས། བྲི་བ་རེར་ ༩ རེ་ཡོད། 10x2= 20 Marks

- ༡ རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན། ས་ཁྱི་གནམ་ལོ། ལོ་རྟགས་མེ་སྲེལ་གྱི་ལྷུང་རྟེན་སྲེ་བ་གང་ཡིན།
- ༢ གནམ་སྐོ་དང་ས་སྐོ་གཉིས་པོ་གང་དང་གང་ལ་བརྟག་དགོས་སམ།
- ༣ རིལ་བོ་དང་ཆ་ཤས་གཉིས་པོ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན། ས་ཁྱི་གནམ་ལོ། ས་ག་རྒྱ་བ་ལ་སྐོར་ད།
- ༤ གཟའ་རགས་ཉི་རགས་ཞེས་བ་དེ་གང་ལ་གོ་དགོས་སམ།
- ༥ དུས་ཞབས་བ་ཆེ་རྒྱུང་གཉིས་ཞེས་བ་སུ་དང་སུ་ལ་གོ་དགོས་སམ།
- ༦ བརྗེན་སྤྱུ་བྱི་དང་། མཁས་གྲུབ་ལོ་རབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ལུག་བ་ལྷན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ཀྱི་འཇུངས་ལོ་བྲིས།
- ༧ ཀུན་གཟིགས་དབྱུངས་འཆར་ཆེན་མོ་ལེལ་གྱི་མེ་ལོང་འདི་ཉིད་མཛད་བ་པོ་གང་གིས་དབྱུང་གྲངས་གང་ལ་བཅུ་མས་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཚོམ་བསྐྱལ་ཞུ་མཁན་སུ་ཡིན་བཅས་བྲིས།
- ༨ རིགས་གསུམ་འཁོར་ལོ་ཞེས་བ་དེས་གནད་དོན་གང་དང་གང་ལ་བརྟག་བ་བྱ་དགོས་སམ།
- ༩ ཉི་ལྗོན་འཁོར་ལོ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྐོར་གཏོད་གནང་མཁན་སུ་དང་དཔེ་དེབ་གང་གི་ནང་དུ་གསལ་ཡོད།
- ༡༠ རབ་བྱུང་ཅིས་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཅིས་བཞིན་བ་དེ་དང་གཞན་དེ་གང་ཞིག་སྟོན་དང་ལོ་གྲངས་ཇི་ཅུ་ཁྱད་བར་ཡོད་དམ།

PART II TIBETAN GRAMMER & POETRY (སྲིམ་ཅུ་བ། རྟགས་འཇུག་དང་སྟོན་དག) 50 Marks

གཤམ་གསལ་བྲི་བ་ལྟ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྲིས། བྲི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

- ༡ བྱ་བྱེད་ཐ་དད་བ་དང་མི་དད་བའི་སྐོར་རྒྱས་བར་བྲིས།
- ༢ སྟོན་འཇུག་གི་འཇུག་བ་བཞི་ཁ་གསལ་མདོར་བསྐྱུས་ཤིག་བྲིས།
- ༣ བདག་གཞན་དུས་གསུམ་གྱི་གོ་དོན་བྲིས།
- ༤ རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་ཇི་ཡོད་ཁ་གསལ་བྲིས།

༤ ལྷན་ལྷན་དང་རྗེས་འཁྲིད་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་དབེར་བརྗོད་རེ་གིས།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་གིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡ རིགས་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང་རྗེས་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཁྲད་པར་གསལ་བར་གིས།

༢ ལྷན་དབྱེ་གཉིས་བ་དང་བཞི་གཉིས་ཀྱི་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྲད་པར་ཁ་གསལ་གིས།

༣ ལྷན་དག་མེ་ལོང་མའི་རྒྱན་གྱི་ནང་བོད་སྐད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མི་མཁོ་འདྲ་ཡོད་མེད་དུསྟེ།

ག༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལྔ་ལ་ལན་གིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༢ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

༡ སི་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་དང་རྩོམ་པ་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཆ་ཚང་གིས།

༢ མཚན་སྟོན་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ནང་གསལ་གསུམ་གྱི་དབེར་བརྗོད་རེ་གིས།

༣ ཉི་ལྗེ་དགར་བ་དང་བཟན་པར་འཇུག་པའི་དབེར་བརྗོད་རེ་གིས།

༤ ཤིས་བརྗོད་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་གིས།

༥ འགོག་རྒྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་གིས།

PART III BUDDHIST RELIGIOUS HISTORY (རྒྱལ་རབས།) 50 Marks

ག༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལྔ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་གིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

༡༽ བོད་ཏུ་བེ་མ་ལས་མན་དག་སྟོང་ཉིག་དང་། བེ་རོས་སེམས་སྟོགས་དར་མཛད་རྒྱལ་གིས།

༢༽ བར་དར་དོ་རྗེ་རྟེན་པའི་བསྟན་པ་གཞུབས་ལ་བབས་རྒྱལ་གོ་བདེ་སྟོང་བཏུས་གིས།

༣༽ ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པའི་གཏེར་ཚོས་ཀྱི་རོ་སྟོང་དང་གལ་གནད་གིས།

༤༽ ཨོ་རྒྱན་བརྟམ་གླིང་བས་འབྲས་ལྗོངས། འབྲུག་མོན་བཅས་ཀྱི་ས་ཁུལ་སྟོགས་སུ་སྲ་འགྱུར་རྟེང་མའི་བསྟན་པ་སྟེལ་བའི་མཛད་པ་གིས།

༥༽ ལྷན་ལུལ་འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཐོག་མ་ཚོས་རྒྱལ་སྤུན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གཏུང་དང་མཛད་རྗེས་གཙོ་བུས་གིས།

ཁ། གཤམ་གསལ་གྱི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་གྱིས། གྱི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡། ཉ་ར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཚོས་འབྲུང་སོགས་བོད་ཀྱི་ཚོས་འབྲུང་དེ་བ་ཐེར་ཁག་ཏུ་བཀའ་བསྟུ་རིམ་བ་གསུམ་ཇི་ལྟར་
མཛད་ཚུལ་དང་། འཕགས་བ་གནས་བརྟན་སྡེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་མཛད་ཚུལ་བཤད་བ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་
བའི་ཁྱད་བར་ཡོད་མེད་དང་། ཡོད་ན། མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས།

༢། རྒྱལ་པོ་ཇི་ཁང་སྤང་དུ་མཚུ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་འབབ་བ་དང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཨ་ཁུ་ཡོ་གའི་རྒྱུད་རྣམས་
སིང་ལ་ནས་བྱུང་བ་བཤད་བ་དང་། སློབ་དཔོན་བརྗེས་རྒྱལ་པོ་ཇི་ཉིད་ལའང་གསལ་ན་ནོ་ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་
ན། ཇོགས་བ་ཚེན་པོའི་རྒྱུད་དང་བཤད་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་སློབ་དཔོན་བརྗེས་སྐྱེ་མའི་སྐུ་དུས་ཉེ། སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ལྔ་པ་
བརྒྱུད་བའི་ནང་ཐོག་མར་དར་བར་བཞེད་བ་ཡིན་ནམ།

༣། ལྷ་དབང་གཡུལ་རྒྱལ་སོགས་ཚོས་འབྲུང་ཁག་ཏུ། ཁྱི་རལ་གྱི་སྐུ་དུས་སུ། ཡབ་མེས་ཀྱི་དུས་སུ་བསྐྱུར་བའི་
གསུང་རབ་ལལ་ཆེར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ལབ། ཞེས་གསུངས། འདིར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱི་གོ་དོན་
བདེ་རྒྱུང་གོ་དཀའ་བའི་རིགས་རྣམས་བདེ་གསར་གོ་བདེ་བར་བརྗེས་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གོ་དོན་
གཞན་ཡོད་དམ། གལ་ཉེ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་ཡབ་དང་མེས་པོ་སྟེ། མི་ཐོག་རེ་གཉིས་སྟོན་གྱི་བདེ་ཆད་མིང་ཆོག་
རྣམས་སྐུ་ཁྱི་རལ་སྐབས་བདེ་རྒྱུང་གོ་དཀའ་བ་ཇི་ལྟར་ཆགས་བ་སྲིད་དམ། དེའི་སྐོར་བྱེད་རང་གི་བསམ་ཚུལ་
གྱིས།

ག། གཤམ་གསལ་གྱི་བ་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། གྱི་བ་རེར་ཨང་ ༢ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

༡། སྐས་ལུལ་འབྲས་མོ་ལྗོངས་སུ་གནས་སྡོད་བྱེད་བའི་མི་སྡེ་ཐོག་མའི་རིགས་དུས་སོགས་གང་ཡིན་སྟོར་གྱིས།

༢། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་རབས་དྲངས་ཤེས་མེ་ལོང་སུས་མཛད་བ་དང་གྱིས་བའི་ལོ་ཆོགས་གྱིས།

༣། ལྷ་འབྱུར་རང་རྒྱུད་ནང་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་གྱིས།

༤། ནང་བའི་དགོ་འདུན་སྡེ་བ་བཙོ་བརྒྱུད་གྱེས་འགོ་དུས་ནམ་ནས་རྒྱགས་བ་ཡིན་ནམ།

༥། འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་གཏུག་ཅོར་རྣལ་འབྱོར་མཆེད་བཞིའི་མཚན་དང་ལོ་ཆོགས་གྱིས།